



Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Mieczysław
Nazwisko: Bulanda
Miejsce urodzenia: Lipnica Wielka
Data urodzenia: 12-08-1929
Imię ojca: Stanisław
Imię matki: Emilia
Znany/a też jako: Jan Baran

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Materiały operacyjne KPMO w Nowym Sączu i KPMO w Tarnowie z lat 1948-1949 w sprawie Mieczysława Bulandy. Dokumentacja administracyjna, doniesienia agentury i jej wykaz, charakterystyki sporządzane przez MO i UB dot. Bulandy i osób z nim związanych, mapy sytuacyjne oraz notatka o ujęciu M. Bulandy 01.03.1949.	Akta o sygn. IPN Kr 0125/212 t. 1-2 (212/k).	

Rozpracowanie przeciwko Mieczysławowi Bulandzie było od początku nadzorowane przez Szefa PUBP w Nowym Sączu, Stanisława Wałacha. Po swoim awansie na naczelnika Wydz. III WUBP w Krakowie 01.09.1948 nie zaprzestał on nadzoru nad sprawą Bulandy. Rozpracowanie wszczęte 20.12.1947 przez PUBP w Nowym Sączu, w związku z ucieczką Bulandy z więzienia i kontynuowane w związku z kolejnymi ucieczkami. Prowadzone we współpracy z PUBP w Tarnowie. Do rozpracowania wykorzystywana była agentura zarówno PUBP w Nowym Sączu, jak i PUBP w Tarnowie. Początkowo miało charakter operacyjno-śledczy, ale po ujęciu i skazaniu Bulandy charakter rozpracowania zmienił się na karno-represyjny, sprawa kontynuowana do 30.07.1956, wiele lat po skazaniu Bulandy na karę śmierci, objęło wszystkie osoby które były związane ze sprawą. Potwierdza to również akcja z 21.03.1949 (3 tygodnie po finalnym ujęciu Bulandy), w której użyto 141 żołnierzy z 5 pułku KBW, 13 funkcjonariusz PUBP w Nowym Sączu oraz 17 funkcjonariuszy KPMO w Nowym Sączu, w wyniku której zatrzymano 33 osoby, mające związek z Bulandą. Część z nich została szybko zwolniona z powodu braku dowodów współpracy z Bulandą. W domach tych osób zostały przeprowadzone rewizje. Przykładowa rewizja w meldunku z 02.01.1949, sygnowanym przez Komendanta Powiatowego MO w Tarnowie, Władysława Lasonia: "Na miejscu zrobiono gruntowną rewizję za bronią, lecz pomimo rozburzenia całego domu, broni nie znaleziono. Poczem aresztowano cztery osoby (...). Następnie zabrano wszystkich ludzi z Falkowej na miejsce wypadku, gdzie Komendant Powiatowy MO Lasoni wygłosił oświadczenie, że taki los i widok jaki widzą spotka każdego, kto odważy się przetrzymywać i współpracować z bandytami". W wyniku zupełnie niewspółmiernych sił i środków rzuconych przez komunistów przeciwko kilkusobowej organizacji, dwóch jej żołnierzy, w tym Bulanda zostało skazanych na śmierć i wyrok został wykonany. Pozostali zostali skazani na kary od 6-15 lat więzienia. Natomiast spośród współpracowników Bulandy zostało skazanych 7 osób, jedna na karę 15 lat więzienia, a pozostali na kary do 10 lat więzienia łącznie.

Akta o sygn. IPN Kr 075/53 t. 1-4 (76/Ob).

Akta kontrolno-śledcze w sprawie przeciwko Mieczysławowi Bulandzie. Zatrzymany 12.12.1947 przez PUBP w Nowym Sączu. Postanowienie o tymczasowym aresztowaniu wydał 16.12.1947 ppłk. WPR w Krakowie Oskar Karliner. Bulanda zbiegł z aresztu przy PUBP w Nowym Sączu 20.12.1947, UB rozesłał za nim listy gończe i zawiesił postępowanie. Zatrzymany 02.01.1948, zbiegł 04.01.1948. Pod zmienionym nazwiskiem ukrywał się w okolicach Torunia, aresztowany 27.02.1948 przez MO w Chełmży, sądzony przez Sąd Okręgowy w Toruniu, skazany na 3 lata i przekazany do dyspozycji PUBP w Nowym Sączu. Postanowienie o tymczasowym aresztowaniu wydał wiceprokurator WPR w Krakowie Piotr Smolnicki 22.04.1948. Bulanda zbiegł z więzienia 07.05.1948. Ujęty w nocy 28.02 / 01.03.1949 w czasie zasadzki zorganizowanej przez PUBP w Limanowej. Postanowienie o tymczasowym aresztowaniu wydał Prokurator WPR w Krakowie Piotr Smolnicki. W śledztwie torturowany. Akt oskarżenia został sporządzony 29.08.1949 przez oficera śledczego WUBP w Krakowie. Bulanda został oskarżony o założenie i kierowanie antykomunistyczną organizacją zbrojną, udział w jej akcjach, w tym w likwidacji funkcjonariuszy UB i MO i w chłości informatora UB, trzykrotną ucieczkę z więzienia oraz posiadanie broni. Osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie. Sprawa została przekazana do Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie. Akta złożono 25.02.1950 w Archiwum Wydz. II WUBP w Krakowie pod dawną sygn. 5529/I. Skomasowano do 5270/I. Przeręjestrowano 26.11.1968 do 1627/III.

Akta o sygn. IPN Kr 07/1523 (1627/III).

Oskar Karliner (wł. Szyja Karliner), ur. 10.05.1907 w Drohobyczu, zm. 08.12.1988 w Tel Awiwie – prokurator wojskowy, zastępca Prezesa Najwyższego Sądu Wojskowego w latach 1949-1953, odpowiedzialny za mordy sądowe – więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Oskar_Karliner. Piotr Smolnicki v. Józef Holender (skazany w 1951 przez NSW na 8 lat więzienia za współpracę z Kripo w gettcie krakowskim i zdegradowany z ppłk. do szeregowca). Informacje o torturach w śledztwie - IPN Kr 110/3652 t. 2, k. 316

W dniu 13.04.1948 Mieczysław Bulanda został skazany z art. 257 par. 1 KK przez Sąd Okręgowy w Toruniu na 3 lata więzienia, a następnie przekazany do dyspozycji WPR w Krakowie, która 22.04.1948 wznowiła postępowanie przeciwko Bulandzie, zawieszono po jego ucieczce z więzienia. Rozprawa przeciwko Bulandzie odbyła się przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie 26-28.09.1949. Sąd orzekł w składzie: przewodniczący - kpt. Ludwik Kiełtyka, ławnicy - plut. Józef Kozioł i strz. Tadeusz Zieliński. Skazany 28.09.1949 za całokształt swojej działalności, w tym działalność w antykomunistycznej, podziemnej organizacji, posiadanie broni oraz trzykrotną ucieczkę z więzienia na karę śmierci. Bierut, decyzją z 24.10.1949 nie skorzystał z prawa łaski. Rozstrzelany przez pluton egzekucyjny 28.10.1949, o 18.30. Akta zawierają protokół z wykonanej kary śmierci Mieczysława Bulandy, s. 341.

Akta o sygn. IPN Kr 110/3562 t. 1-2 (Sr 812/49).

Akta penitencjarne. Do więzienia przybył 29.09.1949, po skazaniu go przez WSR w Krakowie na karę śmierci. Materiały zawierają m.in. akta śledztwa w Toruniu, akta więzienia karno-śledczego w Toruniu oraz wyrok WSR w Krakowie z 28.09.1949, skazujący Bulandę na karę śmierci. W aktach penitencjarnych brak jest protokołu z wykonania kary śmierci na M. Bulandzie, a nawet informacji o tym, że został on stracony. Jest jedynie informacja, że "28.X.49 zmarł".

Akta o sygn. IPN Kr 425/65 (Monte 341).

Antykomunistyczny oddział Mieczysława Bulandy został utworzony przez niego w lutym 1947 i składał się z dwóch osób, z tym że Bulanda pełnił w nim funkcję dowódcy. W tym czasie był on niepełnoletni. W marcu 1947 do oddziału dołączyło kolejnych dwóch żołnierzy. W grudniu 1947 PUBP w Nowym Sączu aresztowało wszystkich członków oddziału Bulandy, jednak 02.01.1948 Bulanda uciekł z więzienia i kontynuował swoją antykomunistyczną działalność, najpierw samotnie, a jesienią 1948 roku zwerbował do swojego oddziału dwie kolejne osoby. W sumie w oddziale Bulandy służyło 7 osób, grupa posiadała 28 współpracowników. W okresie swojej działalności od lutego 1947 do marca 1949 przeprowadziła 43 akcje, w tym likwidację 1 funkcjonariusza UB, 1 funkcjonariusza MO oraz ranienie kolejnego funkcjonariusza MO. W 1948 roku PUBP w Nowym Sączu i PUBP w Tarnowie założyły na oddział Bulandy wspólne rozpracowanie agenturalno-śledcze, a oprócz tego prowadzono nadal działania operacyjne i pościg. Wielokrotnie i bezskutecznie UB i MO urządzało zasadzki na Bulandę. Pomimo zorganizowania 19.01.1949 przez liczącą 25 żołnierzy grupę operacyjną PUBP w Nowym Sączu zasadzki w Jelnej, nie udało im się ująć Bulandy. Kolejną dużą zasadzkę zorganizowano 25.02.1949 w Żmiącej, Bulanda został ciężko ranny, jednak mimo to UB nie zdołało go schwytać. W dniu 01.03.1949 udał się po pomoc do najbliższego domu, gdzie KPMO urządziło zasadzkę i ostatecznie Bulanda został schwytyany i skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano. Akta zawierają kwestionariusz osobowy M. Bulandy, który występuje jako dowódca założonej przez siebie organizacji zbrojnej.

Akta o sygn. IPN Kr 074/77 (78/X).

Ta sama charakterystyka oddziału Bulandy znajduje się również po sygn. IPN BU 0172/78.